

10.3.2017

Jakelussa mainitut

Viite

Asia **Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon johto- ja ohjausryhmät**

Digitalisoituvan tutkimuksen ja avoimen tieteen myötä erilaisten tutkimustuotosten määrät kasvavat ja tietoja niistä kerätään yhä enenevässä määrin erilaisiin tietojärjestelmiin. Tutkimustuotosten järkevä ja helppo hallinnointi vaatii tutkimusta kuvaavien tietojen yhdenmukaista määrittelyä ja sujuvaa käsittelyä. Tutkimusta kuvaavat tiedot ovat esimerkiksi julkaisuja, tutkimusaineistoja, tutkimusinfrastruktuureita, tutkijoita, hankkeita/projekteja ja tutkimusryhmiä koskevat metatiedot. Tutkimusta kuvaavia tietoja käytetään tutkimustyössä ja tutkimukseen liittyvässä hallinnollisissa prosesseissa, esim. tiedonhauissa, rahoitushauissa ja –raportoinnissa, julkaisutoiminnassa, tilastoinnissa ja muussa tutkimustiedon levittämisessä.

Tietovirtojen järkeistäminen vähentää hallinnollista työtaakkaa sekä parantaa tietojen saatavuutta ja löydettävyyttä. Siitä hyötyvät niin tutkijat, tutkimusorganisaatiot ja rahoittajat kuin tietoon perustuvia päätöksiä tekevä hallinto. Lisäksi tutkimustieto on paremmin sitä hyödyntävien kansalaisten saatavilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on, että tutkimusta kuvaavat tiedot ovat jatkossa sujuvasti hyödynnettävissä erilaisissa palveluissa, tiedot syötetään järjestelmiin vain kerran ja tutkimustietojen syöttämistä automatisoidaan. Tietovirtojen sujuvoittaminen edellyttää avoimia rajapintoja, semanttisista yhteentoimivuutta, yhteisiä tietomäärittäyksiä sekä valmiuksia tiedonsiirron automatisointiin. Tietovirtojen järkeistämisen ja yhdenmukaisen tiedon tavoitteena on, että:

- Tutkijoiden ei tarvitse syöttää tietojaan useaan eri järjestelmään. Tutkimuksesta kerättävät metatiedot ovat kootusti yhdessä paikassa valtakunnallisessa tietovarannossa.
- Pysyvät tunnisteet sekä tutkijoille että tuotoksille helpottavat tietojen siirron automatisointia ja tutkijan omien tietojen hyödyntämistä eri palveluissa
- Tiedot ovat avoimesti hyödynnettävissä esimerkiksi sähköisissä palveluissa.
- Tiedon hyödyntäjän ei tarvitse rakentaa tiedonsiirtoyhteyttä erikseen jokaiseen lähdejärjestelmään (esim. rahoittajalta kuhunkin yliopistoon)
- Tutkimusta ohjaavat organisaatiot saavat kattavan, ajantasaisen ja yhdenmukaisen vertailutiedon tutkimustoiminnasta kansallisesti

- Yhteismitalliset tiedot mahdollistavat näkymän Suomessa tehtävään tutkimukseen, mikä parantaa edellytyksiä tutkimustiedon käytölle ja tutkimuksen yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle.

Näiden tavoitteiden saavuttaminen tarkoittaa valtakunnallisen tutkimustietovarannon rakentamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut CSC - Tieteen tietotekniikan keskukselle toimeksiannon toteuttaa valtakunnallinen tutkimustietovaranto.

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon kehittämisen ohjaamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään asettanut vuosille 2017–2020 tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon johto- ja ohjausryhmät. **Johtoryhmän tehtävänä** on linjata tutkimustietovarannon kehittämistä, tunnistaa tutkimushallinnon tietotarpeet ja keinot tutkijan hallinnollisen työn vähentämiseksi sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä valtakunnallisesti. **Ohjausryhmän tehtävä** on ohjata tutkimustietovarannon kehittämistä sekä toimeenpanna valtakunnallista yhteistyötä tutkimustietojen hallinnassa. Ryhmien tarkemmat tehtävät on lueteltu alhaalla. Johtoryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa, ohjausryhmä kokoontuu 5-7 kertaa vuodessa.

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon johtoryhmän tehtävät

1. linjata tutkimustietovarannon kehittämistä ja suuntaamista
2. tunnistaa keinoja tutkijan hallinnollisen työn vähentämiseksi yhteisiä tutkimustietovirtoja hyödyntämällä
3. linjata tutkimuksen tietovirtojen pitkän aikavälin kehittämistarpeet ja niiden edellyttämät toimenpiteet eri toimijoilta
4. tunnistaa tutkimushallinnon tietotarpeet
5. edistää valtakunnallista yhteistyötä eri toimijoiden ja sektoreiden välillä tutkimushallinnon tietovirtojen kehittämisessä

Jäsenet:

Tiedeasiantuntija Erja Heikkinen (ryhmän puheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö

Vararehtori Kaisa Miettinen, Jyväskylän yliopisto

Rehtori Petri Raivio, Karelia-ammattikorkeakoulu

Tietotekniikkapäällikkö Minna Harjuniemi, Helsingin yliopisto

IT-päällikkö Jaakko Riihimäki, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tietoasiantuntija Aija Kaitera, Helsingin yliopisto

Kirjaston johtaja Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopisto

Kehittämispäällikkö Riitta Meretoja, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Pääjohtaja Heikki Mannila, Suomen Akatemia

Rahoitusjohtaja Jari Toivo, Innovaatorahoituskeskus Tekes

Pääjohtaja Juhani Damski, Ilmatieteen laitos

Neuvotteleva virkamies Saara Leppinen, sosiaali- ja terveysministeriö

Pääsuunnittelija Kai Husso, työ- ja elinkeinoministeriö

Professori Pekka Appelqvist, Puolustusministeriö

Professori Virpi Tuunainen, Aalto yliopisto

Informaatikko Maija Paavolainen, Helsingin yliopisto

Toimitusjohtaja Liisa Suvikumpu, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta

Johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto

Professori Anne Mäntynen, Jyväskylän yliopisto

Puheenjohtaja Keijo Hämäläinen, Tieteellisten seurain valtuuskunta

Johtaja Antti Mäki, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Ylitarkastaja Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö

Kehityspäällikkö Hanna-Mari Puuska (ryhmän sihteeri), CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Ryhmä voi tarvittaessa täydentää kokoonpanoan pysyvillä tai määräaikaisilla asiantuntijajäsenillä ja perustaa työryhmiä tai jaoksia sekä käynnistää tarvittavia selvityksiä. Ryhmän kulut maksetaan CSC:lle myönnetystä rahoituksesta.

Ryhmän määräaika on 31.12.2020.

Johtoryhmä suorittaa tehtävänsä virkatyönä.

Tutkimushallinnon tietovirtojen ja tutkimustietovarannon ohjausryhmän tehtävät

1. ohjata ja seurata rakennettavan valtakunnallisen tutkimustietovarannon käyttöä
2. koordinoida valtakunnallista yhteistyötä ja tietovirtoja tutkimusta kuvaavien tietojen osalta (ml. viitearkkitehtuuri)
  - edistää pysyvien tunnisteiden käyttöä tutkimuksessa
  - koordinoida yhteisten tietomäärittysten toteutusta
  - edistää semanttista yhteentoimivuutta ja ontologioiden käyttöä
  - edistää tietojen avaamista ja hyödyntämistä valtakunnallisesti
  - edistää yhteisiä raportointikäytäntöjä
3. valmistella tietojen välittämistä tiedon hyödyntäjille (ml. OKM) tutkimustietovarannon kautta
  - luoda ja ylläpitää korkeakoulujen tietovirtojen tavoitearkkitehtuuria ja kehittämisspolkua
4. keskustella ja sopia laajemmin OKM:n tekemistä tutkimukseen liittyvistä tiedonkeruista ja tietojen käytöstä korkeakoulujen ohjauksessa
5. ohjata tutkimustietopalvelun sisällön pohjalta luotavan Suomessa tehtävän tutkimuksen julkisen näkymän (portaali) toteutusta

Ryhmä toimii yhteistyössä Tutkimuksen tuen ja hallinnon verkoston (TUHA) kanssa.

Jäsenet:

Ylitarkastaja Jukka Haapamäki (ryhmän puheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö
Tutkimuksen kehittämisspäällikkö, Timo Taskinen Jyväskylän yliopisto
Tutkimuspäällikkö Seliina Päällysaho, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Kehittämisspäällikkö Minna Liikala, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Yliääkäri Ari Lindqvist, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Tutkimuksen tietoasiantuntija Yrjö Lappalainen, Tampereen teknillinen yliopisto
Asiantuntija Anne Sunikka, Aalto-yliopisto
Yksikön johtaja Marja Kylämä, Suomen Akatemia
Ennakointipäällikkö Soile Ollila, Innovaatorahoituskeskus Tekes
Tiedeasiamies Kalle Korhonen, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta
Tietojärjestelmäasiantuntija Jyrki Ilva, Kansalliskirjasto
Suunnittelija Janne Pölönen, Tieteellisten seurain valtuuskunta
Kehittämisspäällikkö Ari Leppälähti, Tilastokeskus
Kehityspäällikkö Hanna-Mari Puuska (ryhmän sihteeri), CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Ryhmä voi tarvittaessa täydentää kokoonpanoaan pysyvillä tai määräaikaisilla asiantuntijajäsenillä ja perustaa työryhmiä tai jaoksia sekä käynnistää tarvittavia selvityksiä. Ryhmän kulut maksetaan CSC:lle myönnetystä rahoituksesta.

Ryhmän määräaika on 31.12.2020.

Ohjausryhmä suorittaa tehtävänsä virkatyönä.

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Ylitarkastaja

Kaisu-Maria Piironen

Jakelu Johto- ja ohjausryhmän puheenjohtajat, jäsenet ja sihteerit

Tiedoksi Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
Erityisavustaja Heikki Kuutti Uusitalo
Ammattikorkeakoulut
Yliopistot
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Suomen yliopistot UNIFI ry
Yliopistokirjastojen neuvosto SYN
Suomen Akatemia
Innovaatorahoituskeskus Tekes
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Puolustusministeriö
Tieteentekijöiden liitto
Professoriliitto
Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta
Kansalliskirjasto
Suomen tiedekustantajien liitto
Tieteellisten seurain valtuuskunta
Tilastokeskus
Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus

